

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM CÍMERE

A Szegedi Tudományegyetem címerének megtervezésére a szegedi felsőoktatási intézmények integrációját követően került sor.

Kíváncsi voltam, hogy a címer fejezze ki az intézmény jellegét, adjon történelmi visszhangot, utaljon szegedi múltjára, ugyanakkor fémjelezze, hogy az intézmény a hajdani kolozsvári egyetem jogutóda.

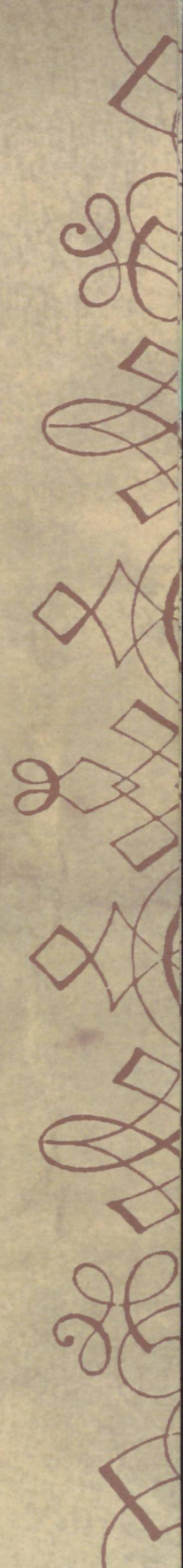
A Szegedi Tudományegyetem címere álló, a pajzstalpban vörössel és kézzel osztott háromszögű pajzs, amelynek felső éle kettős homorú ívelésű. A vörös mezőben kiterjesztett szárnyú, fegyverzett, jobbra néző és forduló arany griff lép jobbra. Előre nyújtott mellső karmaiban lobogó arany fátylát emel maga elé.

A pajzstalp kék mezejében két ezüst szalag alatt kváderkövekből épített, ostrompárkányzatú ezüst kapubástya áll, felette kettős-lőrésű ikertornyok között emelt

szintű torony magasodik négy lőréssel. Mindhárom torony ostrompárkányzatú. A középső torony alatt a falban felhúzott zuhanó-ráccsal felszerelt nyitott városkapu látható. A pajzsot alatta egymást keresztező zöld babérágak övezik, melyeket négyszer hajtogatott, fecskéfarkú vörös szalag fog össze, rajta a „Veritas, Virtus, Libertas” felirattal.

A címert (heraldikai) jobbról olvasandó köriratban az „Universitas Scientiarum Szegediensis”, illetve a pajzs alatt ugyancsak jobbról olvasva a „Szegedi Tudományegyetem” felírás veszi körül.

Az egyetem címere a „beszélő címerek” (tesserae loquentes) kategóriájába sorolható. Az álló háromszögű pajzs felső élének vonalvezetése nyitott könyvet mintáz, fémjelezve az intézmény bibliofil jellegét, valamennyi információhordozó

iránti igényét mind a tudományos életben, mind az oktatásban.

A vörös mező azt az életigenlést és tudásvágyat fejezi ki, amellyel a város befogadta az eredeti székhelyéről kényszerűen áttelepített egyetemet. A griff pedig e mezőben – részben a családi címerre is utalva – gr. Klebelsberg Kunónak, az egyetem Szegedre helyezésének, a létesítményei megálmodójának és megteremtőjének állít emléket. A griff, mint szimbólum, az a sas és oroszlán kombinációjából elképzelt mitikus lény, amely az ég és föld feletti uralom teljességét jelképezi, kifejezi az egész kozmikus világ megismerésére való törekvést, ugyanakkor mindazon erények hordozója – erő, kitartás, bölcsesség –, amelyek a tudományok elsajátításában és művelésében nélkülözhetetlenek. Mítoszaiban héroszok közlekedését segíti evilág és túlvilág között, így az orvostudománynak is jelképe lehet, de megjelenítheti a hittudományokat is, hiszen a középkorban az isteni és emberi természet képi megfogalmazásának is tekintették. Beletartozik annak a 670 körül hazánkba érkezett onogur népességnek a legjellegzetesebb motívumkincsébe is, amely nagy számban telepedett meg régióinkban és amelytől az

idegen nyelvekben szereplő állam (Hungaria) és népnevünket nyertük. Napjelképként pedig, „a napfény városára”, Szegedre is vonatkoztatható.

A fáklya a világosság eszköze a sötétségben, éppen ezért a tudományokat jelenítheti meg, amelyek előtte járnak az emberiség gyakorlatának. Ősi jelentései: a felemelt fáklya az élet, a lefelé fordított a halál. Itt az életigenlés, az élet érdekében való cselekvés, az emberi nyomorúság hidrájának legyőzésére szolgáló eszköz, a béke és a szabadság allegóriája. A fáklya a Hold jelképe is, így a griff karmaiban együttesen jelenítik meg a Napot és a Holdat, amelyek a magyar hiedelemvilágban is jelentéssel bírnak: az égisz érfő fa vagy világfa két oldalán foglalnak helyet, mint ez már a Szentkorona zárólemezén vagy Erdély címerében is látható (utalás lehet Kolozsvárra).

Az ezüst pólyák 1719 óta Szeged városának két folyóját, a Tiszát és a Marost szimbolizálják. E megjelenítésben – ti. a vízszintes ábrázolásban – a tudományok pártatlanságát is sugallhatják.

A részben takarásban lévő, három ostrompárkányzatú toronnyal erősített ka-

pubástya Kolozsvár címeréből került címerünkbe annak megörökítésre, hogy annak az egyetemnek vagyunk jogutódai, amelyet először 1581-ben Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem alapított, majd többszöri időbeli megszakítottság után 1872-ben I. Ferenc József alapított újjá, s onnan került a tragikus trianoni végzések következtében Szegedre. Az SZTE tehát a hajdani kolozsvári egyetem szellemi örököse és magyar jogutóda.

A babérágak egyrészt kifejezik az egyetem tudományos eredményeit, a képzésben nyújtott magas színvonalát, másrészt emléket állítanak minden hősnek és áldozatnak, akik az évszázadok folyamán az intézményhez kötődtek.

A jelmondat (devise) „Veritas” felirata a tudományos igazságok megismerésének és hirdetésének igényét, a „Virtus” az ehhez kapcsolódó erények mindenkori követelményét, a „Libertas” pedig az előző két princípium megvalósításának alapkövetelményét, egyben az intézmény autonómiáját fogalmazták meg.

A körirat latinul és magyarul megnevezi az intézményt, kinyilvánítja, hogy tanárok és diákok teljes közössége alkotja azt, amely éppúgy része kíván lenni az egyetemes civilizációnak, mint a sajátosan magyar kultúrának.

